

2009

**Strategia
rozwoju regionalnej sieci
Punktów Partnera Lokalnego
Lubelskiego Ośrodka Samopomocy
w województwie lubelskim
na lata: 2009-2012**

Raport z badań przeprowadzonych przez Lubelski Ośrodek Samopomocy w ramach projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”

Zygmunt Klimczuk i Wojciech Dec
Lublin, październik 2009 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”
współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Strategia rozwoju regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego Lubelskiego Ośrodka Samopomocy w województwie lubelskim na lata: 2009-2012

**Raport z badań przeprowadzonych przez Lubelski Ośrodek Samopomocy
w ramach projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów
Partnera Lokalnego LOS”**

Opracowanie: Zygmunt Klimczuk i Wojciech Dec

Lublin, październik 2009 r.

Lider Projektu:

Lubelski Ośrodek Samopomocy
ul. Narutowicza 54,
20-016 Lublin
tel. (081) 743 66 13
e-mail: los@los.lublin.pl
www.los.lublin.pl

Patronat medialny:

Partner Projektu:

Centrum Promocji Pracy
ul. Dr. Męcz. Majdanka 26,
20-319 Lublin
tel./fax (081) 744 21 20
e-mail: cpp@ecentrum.net.pl
www.ecentrum.net.pl

SPIS TREŚCI:

I.	Analiza stanu wyjściowego	4
II.	Analiza SWOT	10
III.	Analiza problemów	12
IV.	Analiza głównych obszarów działania (misja-wizja-cele-działania)	13
	MISJA PPL LOS	13
	WIZJA ROZWOJU PPL LOS (od inspiracji do aspiracji)	13
	CEL STRATEGICZNY 1: Zwiększenie potencjału regionalnej sieci PPL LOS	14
	CEL STRATEGICZNY 2: Kształtowanie warunków sprzyjających rozwojowi inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych	16
	CEL STRATEGICZNY 3: Budowanie konsensusu społecznego wokół regionalnej sieci PPL LOS	18
V.	Etapy rozwoju PPL LOS	21

I. Analiza stanu wyjściowego

Schemat opracowywania strategii rozwoju

Organizacje pozarządowe stanowią podstawową bazę dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, ponieważ skupiają najaktywniejszych i najbardziej wrażliwych na sprawy społeczne przedstawicieli swojego środowiska. Pod tym względem Lubelszczyzna charakteryzuje się niewykorzystanym potencjałem sektora pozarządowego w rozwiązywaniu ważnych problemów społecznych na poziomie regionalnym i lokalnym. W związku z tym, województwo lubelskie charakteryzuje się jednym z najniższych w kraju stopni federalizacji organizacji pozarządowych.

Próba wzmocnienia NGOs jest ich integracja i konsolidacja działań poprzez tworzenie partnerstw i porozumień mających na celu zbudowanie silnych koalicji o charakterze terytorialnym lub branżowym. Partnerstwa z udziałem NGOs, służące wzajemnej wymianie informacji i podejmowaniu wspólnych przedsięwzięć, pozwalają uzyskać tzw. „efekt synergii”. Jednak w praktyce żadne partnerstwo nie osiągnie optymalnego stanu rozwoju bez precyzyjnego określenia strategicznego kierunku, do którego zmierza w długokresowej perspektywie czasu.

Budowanie strategii rozwoju, a więc planowanie długofalowych przedsięwzięć zawierających perspektywę zmian ilościowych i jakościowych, powinno wynikać z potrzeby działań pobudzanych ludzkimi marzeniami i wyobraźnią, mających istotny wpływ na kształtowanie wizji rozwoju oraz umiejętności jej urzeczywistnienia.

Wychodząc naprzeciw powyższym oczekiwaniom Lubelski Ośrodek Samopomocy zapoczątkował w 2004 r. tworzenie regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego Lubelskiego Ośrodka Samopomocy (PPL LOS), jako dobrowolnego porozumienia autonomicznych organizacji pozarządowych i instytucji działających na terenach poszczególnych powiatów w województwie lubelskim.

Niniejsza strategia rozwoju regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego Lubelskiego Ośrodka Samopomocy na lata: 2009-2012, została opracowana przez Lubelski Ośrodek Samopomocy (LOS) we współpracy z przedstawicielami 31 lubelskich organizacji pozarządowych, które uczestniczyły w warsztatach roboczych połączonych z badaniami fokusowymi w Kazimierzu Dolnym i w Zamościu w ramach realizowanego projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”, dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddz. 5.4.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Struktura organizacyjna partnerstwa

Regionalna sieć Punktów Partnera Lokalnego Lubelskiego Ośrodka Samopomocy (PPL LOS) jest porozumieniem lubelskich organizacji pozarządowych, reprezentującym ich interesy i służącym wzajemnej wymianie informacji oraz podejmowaniu wspólnych działań na terenie województwa lubelskiego. Zakres działalności PPL LOS w dużej mierze pokrywa się z misją stowarzyszenia Lubelski Ośrodek Samopomocy (LOS) tj. wszechstronnym wspieraniem aktywności obywateli i ich organizacji, w tym stowarzyszeń, fundacji, grup samopomocowych oraz innych organizacji i ruchów obywatelskich. LOS pełni również funkcję inkubatora aktywności obywatelskiej na obszarach wiejskich poprzez prowadzenie działań animujących powstawanie nowych inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych. Dzięki temu organizacje posiadające status PPL LOS mogą w pełni korzystać z wiedzy i doświadczenia ośrodka.

Przy czym LOS, jako pomysłodawca partnerstwa oraz organizacja o największym potencjale, w sposób naturalny predysponowana jest do pełnienia roli koordynatora działań PPL LOS. Stąd siedziba partnerstwa mieści się w biurze Lubelskiego Ośrodka Samopomocy w Lublinie przy ul. Narutowicza 54.

Organizacje członkowskie partnerstwa

Obecnie PPL LOS to stale rozszerzająca się regionalna sieć współpracujących z Lubelskim Ośrodkiem Samopomocy 31 organizacji członkowskich działających w różnych dziedzinach życia społecznego (w tym: edukacji, pomocy społecznej, kultury, rynku pracy, ekonomii społecznej, rozwoju regionalnego, ekologii i wspierania wolontariatu).

Pod względem administracyjnym województwo lubelskie podzielone jest na 24 powiaty, w tym: 4 powiaty grodzkie (m. Biała Podlaska, m. Chełm, m. Lublin i m. Zamość) oraz 20 powiatów ziemskich. Swoim zasięgiem sieć PPL LOS obejmuje 20 powiatów ziemskich, tj.: bialski – 1, biłgorajski - 3, chełmski - 1, hrubieszowski - 1, janowski - 1, krasnostawski - 1, kraśnicki - 2, lubartowski - 1, lubelski - 1, łużyński - 2, łukowski - 2, opolski - 2, parczewski - 2, puławski - 2, radzyński - 2, rycki - 2, świdnicki - 2, tomaszowski - 1, włodawski – 1 i zamojski - 1.

Źródło¹

¹ www.pl.wikipedia.pl

Baza danych PPL LOS w województwie lubelskim (stan z 30.09.2009 r.)

1. POWIAT BIALSKI		
Regionalne Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Nadbużańskiej „Bugowiaki”	ul. Parkowa 40, 21-550 Neple, poczta Terespol	W PPL LOS od: 15.05.2009 r.
2. POWIAT BIŁGORAJSKI		
Fundacja Pomocy Dzieciom „Krzyk”	ul. 3 Maja 3, 23-400 Biłgoraj	W PPL LOS od: 28.02.2008 r.
Stowarzyszenie Kobiet Goraja „Kobieta Aktywna”	ul. Frampolska 33, 23-450 Goraj	W PPL LOS od: 03.04.2009 r.
Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Rodzinie „Podaj Dłoń”	Kościuszki 54a, 23-460 Józefów	W PPL LOS od: 22.09.2008 r.
3. POWIAT CHEŁMSKI		
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Wierzbica	ul. Pogodna 8, 22-150 Wierzbica- Osiedle	W PPL LOS od: 18.06.2009 r.
4. POWIAT HRUBIESZOWSKI		
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Hrubieszowskiej	ul. B. Prusa 8, 22-500 Hrubieszów	W PPL LOS od: 23.08.2004 r.
5. POWIAT JANOWSKI		
Agencja Współpracy i Rozwoju. Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej „SAS”	ul. Jana Pawła II 5, 23-300 Janów Lubelski	W PPL LOS od: 30.08.2004 r.
6. POWIAT KRASNOSTAWSKI		
Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „FREEDOM”	ul. Okrzei 33/10, 22-300 Krasnystaw	W PPL LOS od: 20.07.2009 r.
7. POWIAT KRAŚNICKI		
Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Rejonowy w Kraśniku	ul. Kościuszki 36, 23-200 Kraśnik	W PPL LOS od: 22.09.2008 r.
Centrum Wolontariatu w Kraśniku	ul. Klasztorna 3, 23-200 Kraśnik	W PPL LOS od: 15.04.2008 r.

8. POWIAT LUBARTOWSKI		
Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „SIL”	ul. Szaniawskiego 62/28, 21-100 Lubartów	W PPL LOS od: 09.04.2008 r.
9. POWIAT LUBELSKI		
Lubelskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego	ul. Wojciechowska 5a/7, 20-704 Lublin	W PPL LOS od: 04.04.2008 r.
10. POWIAT ŁĘCZYŃSKI		
Stowarzyszenie Kobiet Powiatu Łęczyńskiego	Al. Jana Pawła II 950, 21-010 Łęczna	W PPL LOS od: 17.11.2008 r.
Stowarzyszenie „Kijańczyk”	Kijany 19, 21-077 Kijany poczta Spiczyn	W PPL LOS od: 11.05.2009 r.
11. POWIAT ŁUKOWSKI		
Wiejskie Stowarzyszenie Oświatowo-Kulturalne „Przymierze”	Burzec 22, 21-412 Wojcieszków	W PPL LOS od: 27.03.2008 r.
Stowarzyszenie Przyjaciół Gminy Adamów „Jedność”	Sobiska 15, 21-412 Sobiska poczta Adamów	W PPL LOS od: 06.03.2008 r.
12. POWIAT OPOLSKI		
Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną	ul. Młodzieżowa 6 24-320 Poniatowa	W PPL LOS od: 30.08.2004 r.
Fundacja Ars Vivendi	ul. Szkolna 2/14 24-320 Poniatowa	W PPL LOS od: 29.09.2009 r.
13. POWIAT PARCZEWSKI		
Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Rozwoju Regionalnego	ul. Warszawska 14, 21-200 Parczew	W PPL LOS od: 20.08.2004 r.
Stowarzyszenie Perły Chmielowa	Chmielów 14, 21-211 Dębowa Kłoda	W PPL LOS od: 19.03.2009 r.
14. POWIAT PUŁAWSKI		

Lokalna Grupa Działania „Zielony Pierścień”	ul. Lipowa 3, 24-150 Nałęczów	W PPL LOS od: 24.07.2009 r.
Regionalne Stowarzyszenie Działań społecznych „U Źródła”	ul. Armatnia Góra 20, 24-150 Nałęczów	W PPL LOS od: 22.09.2009 r.
15. POWIAT RADZYŃSKI		
Gminny Ośrodek Kultury w Kąkolewicy	21-302 Kąkolewnica Wschodnia, 16	W PPL LOS od: 10.11.2004 r.
Gminny Ośrodek Kultury w Borkach z/s w Woli Osowińskiej	ul. 22 Lipca 29, 21-345 Borki	W PPL LOS od: 30.08.2004 r.
16. POWIAT RYCKI		
Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Powiatu Ryckiego. Porozumienie Obywatelskie w Rykach	ul. Warszawska 11, 08-500 Ryki	W PPL LOS od: 27.08.2004 r.
Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „LEŻAK”	ul. 1 Maja 160, 08-530 Dęblin	W PPL LOS od: 20.09.2004 r.
17. POWIAT ŚWIDNICKI		
Fundacja Gardzienice	Gardzienice Drugie 3, 21-050 Gardzienice poczta Piaski	W PPL LOS od: 20.02.2009 r.
Lokalna Grupa Działania Fundacja „Nasza Nadzieja”	ul. C. K. Norwida 9, 21-040 Świdnik	W PPL LOS od: 29.09.2008 r.
18. POWIAT TOMASZOWSKI		
Stowarzyszenie Czajnia	ul. Lwowska 52, 22-600 Tomaszów Lubelski	W PPL LOS od: 01.09.2009 r.
19. POWIAT WŁODAWSKI		
Stowarzyszenie „Czas dla Włodawy”	ul. Saperów 10, 22-200 Włodawa	W PPL LOS od: 13.11.2008 r.
20. POWIAT ZAMOJSKI		
Spółdzielnia Socjalna „Dragon”	ul. Podchorążych 2, 22-400 Zamość	W PPL LOS od: 17.08.2009

Źródło²

² Opracowanie własne w ramach projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”, współfinansowanego przez UE z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddz. 5.4.2 PO KL

II. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • oddolny charakter partnerstwa opartego na współpracy i wzajemnej samopomocy, • możliwość realizacji projektów partnerskich dofinansowanych ze środków unijnych w oparciu o potencjał i doświadczenie organizacji członkowskich, • możliwość wymiany tzw. „dobrych praktyk” między organizacjami członkowskimi, • duży zasięg oddziaływania partnerstwa obejmujący 20 powiatów (wobec 24 powiatów w regionie), • nie istnieje potrzeba prowadzenia odrębnej księgowości i rachunku bankowego na potrzeby partnerstwa (sprawy finansowo-księgowe w oparciu o księgowość LOS), • niskie koszty bieżącego funkcjonowania partnerstwa (nie ma składek członkowskich, nie są ponoszone koszty związane z zatrudnianiem personelu czy utrzymaniem biura), • do dyspozycji partnerstwa jest lokal biurowy LOS z odpowiednim zapleczem technicznym (np. komputery z dostępem do Internetu, drukarki i kserokopiarki).	<ul style="list-style-type: none"> • brak jasno określonej misji i wizji partnerstwa, • niesprecyzowany sposób podejmowania kluczowych decyzji w partnerstwie, • mały potencjał organizacji członkowskich, • brak osobowości prawnej partnerstwa, • mała aktywność organizacji członkowskich, • występująca rotacja kadr w organizacjach członkowskich, • niewystarczająca komunikacja między organizacjami członkowskimi, • mała rozpoznawalność partnerstwa w regionie i w powiatach.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • wzmocnienie potencjału organizacji członkowskich (profesjonalizacja działań oraz wsparcie instytucjonalne i infrastrukturalne), • zwiększenie zakresu oferty wsparcia skierowanego do organizacji członkowskich, • zwiększenie liczby powiatów objętych partnerstwem, • zwiększenie liczby organizacji członkowskich, • integracja i konsolidacja działań organizacji członkowskich w ramach partnerstwa, • rozwój współpracy międzysektorowej, • rozwój monitoringu i rzecznictwa obywatelskiego, • optymalizacja wykorzystania zasobów organizacji członkowskich (ludzkich, technicznych i finansowych) w rozwój partnerstwa, • rozwój mediów obywatelskich.	<ul style="list-style-type: none"> • nieprzychylność lokalnych władz samorządowych spostrzegających trzeci sektor, jako konkurenta, • słaba znajomość obszaru działalności innych organizacji członkowskich (dublowanie działań),<ul style="list-style-type: none"> ▪ rosnąca konkurencja ze strony innych organizacji pozarządowych, ▪ niekorzystne stereotypy i uprzedzenia wokół wolontariatu i pracy w trzecim sektorze.

Źródło³

³ Opracowanie własne na podstawie wypracowanych materiałów podczas warsztatów w dniach 22-24 maja 2009 r. i 19-21 czerwca 2009 r. w Kazimierzu Dolnym oraz w dniach 9-11 października 2009 r. w Zamościu, w ramach projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”, współfinansowanego przez UE z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddz. 5.4.2 PO KL

III. Analiza problemów

Rozpoznane problemy regionalnej sieci PPL LOS (problemy, przyczyny i skutki)

MAŁY
POTENCJAŁ
ORGANIZACJI

+

MAŁA
AKTYWNOŚĆ
SPOŁECZNA

=

MAŁY
POTENCJAŁ
PARTNERSTWA

- **niski poziom profesjonalizacji działań organizacji** – niska jakość świadczonych usług przez NGOs, ograniczony dostęp do bezpłatnych szkoleń z elementami doradztwa, brak planów rozwojowych NGOs, małe doświadczenie w aplikowaniu o środki unijne,
- **niski potencjał instytucjonalny organizacji** – problemy finansowe, niewielkie kompetencje kluczowych osób w organizacjach, braki kadrowe spowodowane dużą rotacją personelu, niewystarczająca aktywność członków organizacji, słaba promocja organizacji w terenie,
- **niski potencjał infrastrukturalny organizacji** - niezadawalające warunki techniczno-lokalowe, niewielki stopień wykorzystywania nowoczesnych technik komunikacyjno-informacyjnych (ICT), słabe wyposażenie w sprzęt biurowy.

- **niewystarczająca współpraca międzysektorowa** - niedostateczna wymiana informacji między NGOs a JST na szczeblu regionalnym i lokalnym, spostrzeganie NGOs jako konkurenta przez lokalne władze samorządowe, niewykorzystany potencjał społeczny jaki daje wielosektorowe partnerstwo,
- **mała aktywność obywatelska** - bierna postawa społeczności lokalnej, stereotypowe spostrzeganie wolontariatu i pracy w trzecim sektorze,
- **niski stopień rzecznictwa obywatelskiego i działań monitorujących** - małe zaangażowanie NGOs w konsultacje społeczne i tzw. „działania strażnicze“.

- **uprzedzenia do tworzenia partnerstw lokalnych** - mała świadomość z korzyści w uczestnictwie w partnerstwie, niedostateczne działania promocyjno-informacyjne partnerstwa, mała rozpoznawalność partnerstwa na szczeblu regionalnym i lokalnym, słabość mediów obywatelskich,
- **słabość strukturalno-organizacyjna partnerstwa** – brak decyzyjności w partnerstwie, rotacja organizacji członkowskich, słaba koordynacja wspólnych działań, słaba identyfikacja z partnerstwem,
- **niedostateczna komunikacja pomiędzy organizacjami** – słaby przepływ informacji, mała liczba wspólnych spotkań integracyjnych, nieaktualne dane o partnerach.

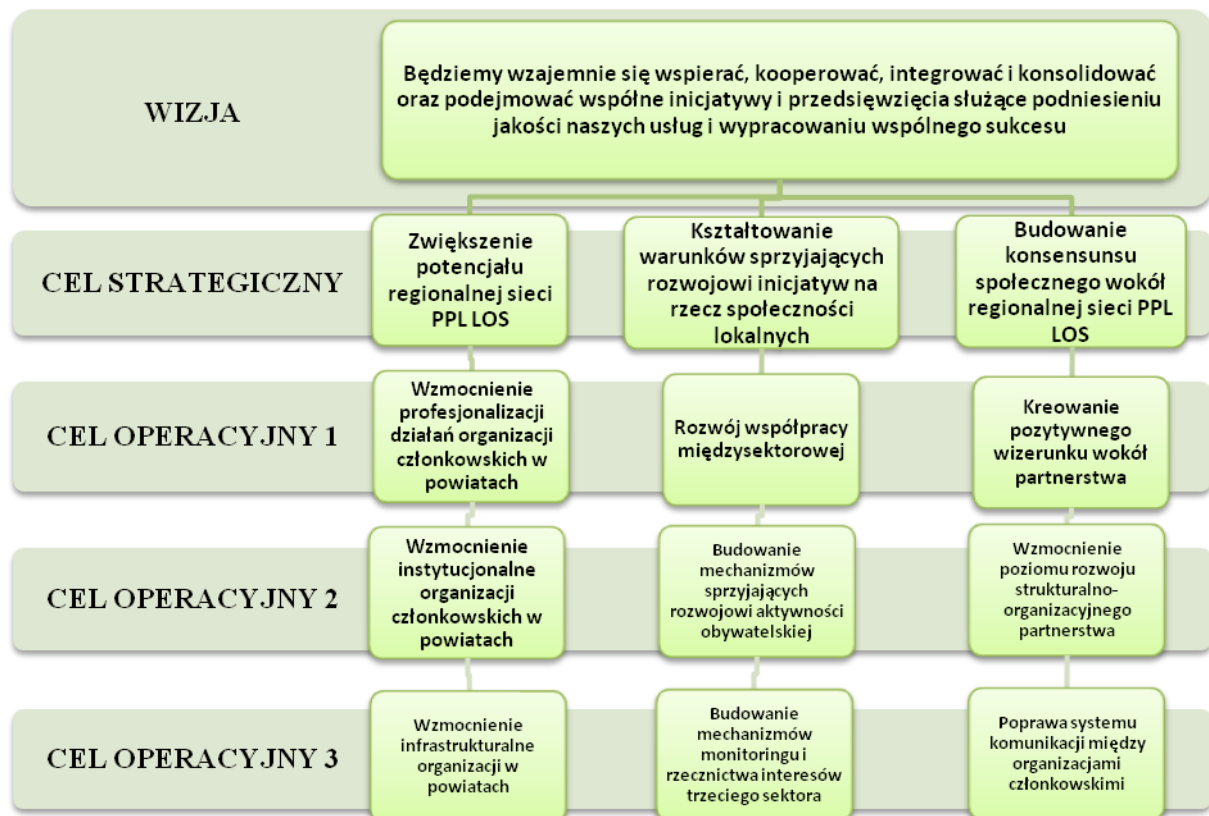
IV. Analiza głównych obszarów działania (misja-wizja-cele-działania)

MISJA PPL LOS

Działamy na rzecz społeczności lokalnych wpływając na wyrównywanie ich szans rozwojowych poprzez wzajemną samopomoc, wymianę wiedzy i doświadczeń oraz podejmowanie wspólnych działań, opierając się na współpracy partnerskiej i optymalnym wykorzystaniu potencjału naszych organizacji członkowskich na terenie powiatów w województwie lubelskim

WIZJA ROZWOJU PPL LOS (od inspiracji do aspiracji)

Będziemy wzajemnie się wspierać, kooperować, integrować i konsolidować oraz podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia służące podniesieniu jakości naszych usług i wypracowaniu wspólnego sukcesu

CEL STRATEGICZNY 1: Zwiększenie potencjału regionalnej sieci PPL LOS

CEL OPERACYJNY 1.1: Wzmocnienie profesjonalizacji działań organizacji członkowskich w powiatach

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) podniesienie jakości świadczonych usług przez organizacje członkowskie,
- 2) dywersyfikacja bezpłatnej oferty skierowanej do organizacji członkowskich w zakresie m.in.: doradztwa, poradnictwa prawnego i obywatelskiego,
- 3) kierowanie wsparcia w pierwszej kolejności do organizacji członkowskich (nie ma silnego partnerstwa bez silnych organizacji członkowskich),
- 4) wspieranie w szczególności małych organizacji członkowskich na terenach wiejskich.

CEL OPERACYJNY 1.2: Wzmocnienie instytucjonalne organizacji członkowskich w powiatach

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) realizacja wspólnych projektów sieciowych ukierunkowanych na rozwój instytucjonalny organizacji członkowskich,
- 2) realizacja projektów partnerskich przy wykorzystaniu potencjału i doświadczenia LOS,
- 3) podnoszenie kompetencji i kwalifikacji kluczowych osób w organizacjach członkowskich (liderów, specjalistów, księgowych, pracowników, wolontariuszy itp.),
- 4) dystrybuowanie wśród organizacji członkowskich w poszczególnych powiatach np. materiałów promocyjno-informacyjnych,
- 5) pośrednictwo organizacji członkowskich w naborze potencjalnych uczestników realizowanych projektów w zakresie zapewnienia dokładnego rozpoznania potrzeb grupy docelowej na terenach powiatów, a przez to zwiększenie skuteczności procesu rekrutacji.

CEL OPERACYJNY 1.3:	Wzmocnienie infrastrukturalne organizacji członkowskich w powiatach
PLAN DZIAŁANIA:	<ol style="list-style-type: none"> 1) wzajemne udostępnianie zasobów techniczno-lokalowych i sprzętowych zainteresowanym organizacjom członkowskim, 2) pośredniczenie partnerstwa w przekazywaniu wyposażenia i sprzętu między organizacjami członkowskimi (np. komputerów, drukarek, kserokopiarek, mebli biurowych), 3) uzyskiwanie zbiorczych rabatów i zniżek za usługi dla organizacji członkowskich (np. za wynajem sal szkoleniowych, usługi cateringowe, kserograficzne, druk materiałów promocyjnych).

CEL STRATEGICZNY 2: Kształtowanie warunków sprzyjających rozwojowi inicjatyw na rzecz społeczności lokalnych

CEL OPERACYJNY 2.1: Rozwój współpracy międzysektorowej

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) tworzenie partnerstw z udziałem sektorów: prywatnego, publicznego i pozarządowego,
- 2) badanie potrzeb organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzysektorowej,
- 3) upowszechnianie tzw. „dobrych praktyk” w zakresie współpracy publiczno-społecznej,
- 4) uczestniczenie w konsultacjach społecznych (np. opiniowanie rocznych programów współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi),
- 5) regularne informowanie sektora publicznego i mediów o inicjatywach społecznych podejmowanych przez partnerstwo.

CEL OPERACYJNY 2.2: Budowanie mechanizmów sprzyjających rozwojowi aktywności obywatelskiej

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) prowadzenie działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnych,
- 2) wspieranie rozwoju inicjatyw społecznych w szczególności na obszarach wiejskich,
- 3) inicjowanie powstawania lokalnych koalicji i porozumień na rzecz rozwiązywania problemów społecznych,
- 4) przełamywanie niekorzystnych stereotypów wokół pracy w trzecim sektorze,
- 5) wypracowanie systemu współpracy z wolontariuszami,
- 6) tworzenie inkubatorów aktywności obywatelskiej wspierających działania podejmowane przez nieformalne grupy obywatelskie oraz procesy powstawania nowych organizacji pozarządowych,
- 7) tworzenie warunków dla rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego, w tym powiatowych centrów informacji i wspomagania organizacji pozarządowych.

CEL OPERACYJNY 2.3:	Budowanie mechanizmów monitoringu i rzecznictwa interesów trzeciego sektora
PLAN DZIAŁANIA:	<ol style="list-style-type: none"> 1) prowadzenie „działań strażniczych” w zakresie monitoringu i wdrażania programów społecznego nadzoru nad funkcjonowaniem instytucji publicznych pod kątem partycypacji obywatelskiej oraz dostępu do informacji publicznej, 2) lobbing i i rzecznictwo interesów organizacji pozarządowych wobec sektora publicznego, 3) wypowiedanie się w sprawach publicznych istotnych dla rozwoju trzeciego sektora.

CEL STRATEGICZNY 3: Budowanie konsensusu społecznego wokół regionalnej sieci PPL LOS

CEL OPERACYJNY 3.1: Kreowanie pozytywnego wizerunku wokół partnerstwa

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) budowanie pozytywnego Public Relations partnerstwa jako silnego i wiarygodnego partnera społecznego,
- 2) kształtowanie sprzyjających postaw wobec organizacji członkowskich,
- 3) prowadzenie wspólnych działań promocyjno-informacyjnych w powiatach,
- 4) zewnętrzna wizualizacja partnerstwa poprzez opracowanie materiałów promocyjnych (np. loga partnerstwa, wizytówek, ulotek, plakatów, strony internetowej),
- 5) współpracę z innymi partnerstwami na poziomie:
  - ogólnokrajowym,
  - regionalnym,
  - powiatowym,
  - lokalnym,
- 6) rozwój współpracy transgranicznej i międzynarodowej.

CEL OPERACYJNY 3.2: Wzmocnienie poziomu rozwoju strukturalno-organizacyjnego partnerstwa

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) wykorzystanie zasobów techniczno-lokalowych LOS do utworzenia w Biura PPL LOS w Lublinie,
- 2) szczegółowe określenie kompetencji zespołu koordynującego działania partnerstwa pod przewodnictwem LOS w zakresie podejmowania decyzji:
  - strategicznych (dotyczących priorytetowych kierunków działania),
  - taktycznych (dotyczących sposobu realizacji wytyczonych

	<p>kierunków działania),</p> <ul style="list-style-type: none"> - operacyjnych (dotyczących bieżących spraw), <ol style="list-style-type: none"> 3) utworzenie zespołów zadaniowych zajmujących się opracowywaniem, konsultowaniem oraz monitorowaniem i ewaluacją wdrażania programów skierowanych na rozwój partnerstwa, 4) rozszerzenie katalogu organizacji członkowskich mogących uczestniczących w partnerstwie (np. o samorządy gminne, powiatowe urzędy pracy, szkoły), 5) docelowe objęcie działalnością partnerstwa wszystkie 24 powiaty w regionie, 6) zwiększenie liczby partnerów do 60 organizacji członkowskich w regionie (tj. średnio 2-3 organizacje w powiecie), 7) finansowanie działalności partnerstwa w oparciu o realizację projektów dofinansowywanych ze środków europejskich, pracę wolontariuszy oraz o zasoby LOS i organizacji członkowskich, 8) integracja i konsolidacja działań organizacji członkowskich, 9) prowadzenie tematycznych baz danych na potrzeby partnerstwa, 10) prowadzenie okresowych weryfikacji organizacji członkowskich pod względem aktywnego uczestnictwa w działalności partnerstwa.
--	--

CEL OPERACYJNY 3.3:

Poprawa systemu komunikacji między organizacjami członkowskimi

PLAN DZIAŁANIA:

- 1) budowanie więzi partnerskich poprzez stałe utrzymywanie kontaktu LOS z organizacjami członkowskimi (za pośrednictwem np. telefonu, faksu, e-maili, newsletterów, wizyt studyjnych, spotkań roboczych),
- 2) zwiększenie częstotliwości spotkań integracyjnych z udziałem organizacji członkowskich (np.: warsztaty motywacyjno-integracyjne, wspólne wycieczki, biesiady i inne imprezy),
- 3) wzajemne informowanie się organizacji członkowskich o podejmowanych działaniach na swoim terenie (np. wspólny kalendarz cyklicznych imprez, przekazywanie informacji

- o organizowanych konferencjach i szkoleniach),
- 4) bieżące monitorowanie potrzeb organizacji członkowskich (tzw. „barometr współpracy“) w formie np. ankiet, wywiadów,
- 5) współpracę w administrowaniu regionalnego portalu lubelskich organizacji pozarządowych www.lubelskie.ngo.pl,
- 6) utworzenie internetowego forum dyskusyjnego oraz tematycznego portalu poświęconemu działalności partnerstwa,
- 7) zachęcanie przedstawicieli organizacji członkowskich do pisania artykułów, które będą zamieszczane w publikacjach wydawanych przez LOS,
- 8) dystrybucja wśród organizacji członkowskich „Czasopisma Samopomocy Społecznej LOS“ oraz innych publikacji LOS,
- 9) bieżące aktualizowanie danych teleadresowych organizacji członkowskich.

V. Etapy rozwoju PPL LOS

Niniejsza strategia rozwoju PPL LOS nie jest katalogiem zamkniętym, stąd mogą pojawiać się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na jej zmianę. Dzięki temu opisywaną regionalną sieć partnerską można porównać do analogicznie działającego bezpłatnego wolnego i otwartego systemu operacyjnego LINUX, który działa w świecie sieci twórców oprogramowań komputerowych.

Ponadto opracowany dokument strategiczny będzie stanowić inspirację do wdrożenia w życie wizji rozwoju, do którego aspiruje regionalne partnerstwo sieciowe PPL LOS. Jednak wpieryw należy określić - na jakim etapie rozwoju obecnie znajduje się regionalna sieć PPL LOS?

W tym zakresie realizacja projektu „Leaderzy NGOs – rozwój regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego LOS”, dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Poddz. 5.4.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, pokrywała się z drugim etapem rozwoju partnerstwa PPL LOS – *Etapem umiarkowanego rozwoju*. Dzięki projektowi realizowanemu w okresie: od listopada 2008 r. do października 2009 r., wzrosła liczba organizacji członkowskich z 19 do 31 (tj. o 38%). Z kolei zasięg oddziaływania partnerstwa zwiększył się z 14 powiatów do 20 powiatów (wobec 24 powiatów w regionie).

Etapy rozwoju PPL LOS (tzw. „kamienie milowe“)	Harmonogram - lata realizacji
I. Etap wstępny/zachowawczy	2004-2007
II. Etap umiarkowanego rozwoju	2008-2009
III. Etap integracji i konsolidacji działań	2009-2012
IV. Etap ekspansji i dynamicznego rozwoju	2013-?

Wobec powyższego opracowana „Strategia rozwoju regionalnej sieci Punktów Partnera Lokalnego Lubelskiego Ośrodka Samopomocy w województwie lubelskim na lata: 2009-2012“ będzie wdrażana w ramach trzeciego etapu rozwoju PPL LOS – *Etapu integracji i konsolidacji działań*.

Opracowanie: Zygmunt Klimczuk i Wojciech Dec